

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Ολιγόλεπτη εξέταση

Όνοματεπώνυμο:

Κείμενο: Ραψωδία α, στ. 361-400

- 361 Τους τραγουδούσε ο φημισμένος αοιδός, κι εκείνοι
καθισμένοι τον ακούν με τη σιωπή τους· των Αχαιών τον νόστο
τραγουδούσε, πικρόν όπως τον όρισε τον γυρισμό τους απ' την Τροία
η Αθηνά Παλλάδα. Τότε
- 365 από το υπερώο ψηλά συνάκουσε το θείο τραγούδι, και την άγγιξε,
του Ικαρίου η κόρη, η Πηνελόπη, σκεφτική και φρόνιμη·
από τον θάλαμό της κατεβαίνει την ψηλή του σκάλα·
δεν ήταν μόνη, τη συνόδευαν οι δυο της βάγιες.
Κι όταν κοντά με τους μνηστήρες βρέθηκε, η θεία γυναίκα,
- 370 στήθηκε στην κολόνα εκείνη που κρατεί στερεή τη στέγη,
τη λαμπερή μαντίλα της τραβώντας γύρω στα μάγουλά της.
Κι ενώ πιστές οι ακόλουθες, δεξιά κι αριστερά, της παραστέκουν,
εκείνη δακρυσμένη μίλησε στον θεϊκό αοιδό:
«Φήμιε, το ξέρεις πως μπορείς να θέλεις τους θνητούς
- 375 και μ' άλλα κατορθώματα μεγάλα, ανθρώπων και θεών,
των αοιδών τα γνώριμα τραγούδια·
ένα απ' αυτά παρακαθήμενος τραγούδησε, κι αυτοί ας πίνουν το κρασί τους
σιωπηλοί· ετούτο μόνο το τραγούδι μην το συνεχίσεις,
θλιβερό κι αβάστακτο· σπαράζει την καρδιά μου
- 380 μες στα στήθη, αφότου με κατοίκησε πένθος μεγάλο κι αλησμόνητο.
Τέτοιο το πρόσωπο που εγώ ποθώ, και συνεχώς τη μνήμη μου πληγώνει
η μορφή του αντρός μου, με δόξα απέραντη, απλωμένη στην Ελλάδα
και μέσα στο Άργος.»
- Της αντιμίλησε όμως ο γνωστικός Τηλέμαχος:
- 385 «Μητέρα μου, πώς θέλεις ν' αρνηθείς στον τιμημένο μας αοιδό
χαρά να δίνει μ' ό,τι βάζει ο νους του; Φταίχτες δεν είναι
οι αοιδοί· ο Δίας ίσως είναι ο αίτιος, που δίνει στους φιλόπονους
ανθρώπους ό,τι θελήσει εκείνος στον καθένα.
Δεν πρέπει η αγανάκτηση σ' αυτόν να πέφτει,
- 390 που ψάλλει την κακή μοίρα των Δαναών. Ξέρεις,
οι άνθρωποι τιμούν και προτιμούν εκείνο το τραγούδι
που τους φαντάζει, ακούγοντας, το τελευταίο.

- 395 Θάρρος λοιπόν χρειάζεσαι και σφίξε την καρδιά σου να τ' ακούσεις·
δεν ήταν μόνος ο Οδυσσεύς που χωρίστηκε στην Τροία
από του νόστου του τη μέρα· κι άλλοι πολλοί, γενναίοι άντρες,
χάθηκαν και πάνε.
Αλλά καλύτερα να πας στην κάμαρή σου, με τα δικά σου έργα απασχολήσου,
τον αργαλειό, τη ρόκα· δίνε στις παρακόμες εντολές, για να δουλεύουν
με φροντίδα. Ο λόγος είναι μέλημα του αντρός, του καθενός,
- 400 και περισσότερο δικό μου· σ' αυτό το σπίτι είμαι εγώ ο κυβερνήτης.»

Ερωτήσεις

1. Για ποιον λόγο κατέβηκε η Πηνελόπη από το δωμάτιό της και με ποιον τρόπο (εμφάνιση / στάση / συνοδεία) εμφανίστηκε μπροστά στους μνηστήρες;

2. Με ποια επιχειρήματα υπερασπίζεται ο Τηλέμαχος τον αοιδό;

3. Ποιος είναι ο στόχος της τελευταίας φράσης του Τηλέμαχου προς την Πηνελόπη (στ. 400);

4. Χαρακτηρίστε την Πηνελόπη και τον Τηλέμαχο σύντομα (με 2-3 επίθετα για τον καθένα) με βάση τη συμπεριφορά τους και τα λόγια τους στο κείμενο.

